

Declarație de poziție

7 septembrie 2017

Declarația de poziție a Universității din București cu privire la renunțarea la manualele alternative în învățământul preuniversitar din România

Universitatea din București se arată îngrijorată de decizia Ministerului Educației Naționale de a renunța la manualele alternative pentru elevii din învățământul preuniversitar și de a reintroduce manualul unic. Universitatea din București atrage atenția asupra impactului negativ major pe care manualul unic îl va avea asupra dezvoltării și educării tinerilor români.

Manualul școlar este o resursă educațională care servește, în egală măsură, elevilor și cadrelor didactice. Având în vedere stilurile cognitive diferite și ritmurile de învățare diverse ale elevilor, oferirea de manuale alternative este esențială.

Manualul școlar este conceput pentru a orienta și ghida învățarea elevilor. Este bine știut faptul că nu pentru toți elevii sunt adecvate aceleași modalități de prezentare și de organizare a conținuturilor, tot așa cum nu toți elevii au aceleași experiențe anterioare de cunoaștere. În aceeași măsură, nu pentru toți elevii sunt relevante, în viața de zi cu zi, aceleași achiziții ale învățării.

Existența manualelor alternative asigură elevilor accesul la o varietate de instrumente de învățare, lucru care permite profesorilor posibilitatea de a alege acele resurse de învățare care răspund cel mai bine particularităților și nevoilor elevilor lor. Atragem atenția că revenirea la manualul unic va avea ca efect major promovarea unui sistem de educație care va uniformiza, în loc să accentueze și să susțină stimularea creativității și a individualității elevului.

Pentru dobândirea competențelor de către elevi nu pot fi prescrise modalități unice de învățare. Pentru fiecare dintre modelele didactice folosite de profesori pot fi identificate diverse posibilități de a le transpune într-un manual școlar sau într-un material-suport de învățare.

Dezideratul oricărui sistem național de educație trebuie să fie acela de a valorifica, susține și promova potențialul individual, creativitatea și spiritul critic ale fiecărui individ. Semnalul de

alarmă pe care îl tragem este acela că revenirea la manualul unic reprezintă calea sigură spre eliminarea pluralismului de idei în școala românească.

Apreciem că pentru îmbunătățirea calității manualelor școlare se impun câteva măsuri, printre care enumerăm:

- revizuirea instrumentelor utilizate pentru evaluarea calității proiectelor de manuale școlare alternative și adaptarea acestora la specificul nivelului de școlarizare, chiar la specificul disciplinelor de studiu (de exemplu, evaluarea manualelor școlare pentru gimnaziu, cu aceleași instrumente cu care au fost evaluate manualele școlare pentru învățământul primar, pune sub semnul întrebării rezultatele evaluării);
- revizuirea întregii metodologii de evaluare a calității proiectelor de manuale școlare alternative, cu accent pe adecvarea întregului proces de evaluare la specificul a ceea ce se evaluează;
- profesionalizarea evaluatorilor de manuale școlare;
- prevederea unor instrumente de metaevaluare, cu ajutorul cărora să fie evaluate procesul de evaluare a manualelor școlare, instrumentele folosite în cadrul acestuia, rapoartele de evaluare realizate de către evaluatori;
- formarea autorilor de manuale școlare.

Este, totodată, necesară evaluarea sistematică a impactului manualelor școlare și resurselor educaționale auxiliare, atât asupra activității cadrelor didactice, cât și asupra rezultatelor învățării elevilor. Rezultatele unor astfel de evaluări de impact ar trebui să fundamenteze orice decizie cu privire la manualele școlare.

Privind lucrurile într-o perspectivă mai amplă, considerăm că o reală îmbunătățire a sistemului național de educație trebuie să plece de la abordarea cu seriozitate, de către decidenți, a câtorva teme majore, printre care calitatea planurilor-cadru, a programelor școlare și a formării cadrelor didactice.

Științele educației arată că evaluarea rezultatelor învățării elevilor, atât cea curentă, cât și cea la nivel național, este bazată pe cele două documente mai sus menționate. Un element esențial pentru modul în care este urmărit progresul școlar al elevilor îl reprezintă calitatea evaluării performanțelor școlare ale elevilor. Având în vedere ineficiența modelului actual, considerăm

că se impune îmbunătățirea acestuia, prin adoptarea de standarde de evaluare pentru diferite niveluri de performanță – minimal, mediu, maxim –, instrumente de evaluare riguroase, formarea de competențe în rândul cadrelor didactice în privința evaluării elevilor.

Nu în ultimul rând, aducem în discuție și nevoia standardelor curriculare de evaluare, a referențialului pentru evaluarea elevilor pentru fiecare disciplină, care ar putea asigura nu doar echitatea în evaluarea elevilor, ci ar genera și îmbunătățirea conținutului manualelor școlare.

Cu aceeași seriozitate trebuie abordată și formarea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar, care să le permită acestora să utilizeze metode noi de învățare, corelate cu nevoile de dezvoltare ale elevilor și cu un curriculum modern. Considerăm că se impune un program național de formare a cadrelor didactice, vizionar și care să beneficieze de finanțare sustenabilă.

Universitatea din București este preocupată în mod real de formarea și educarea elevilor români, viitori adulți activi într-o societate cu o dinamică greu de anticipat. De aceea, atenția Universității se îndreaptă și către guvernarea sistemului de învățământ preuniversitar, politicile publice implementate sau cele aflate pe agenda publică.

Universitatea din București își asumă pe deplin misiunea de a contribui la modernizarea României, atât prin formarea de viitori specialiști, cât și prin implicarea în elaborarea de politici publice, în modernizarea practicilor instituționale sau în dezbaterile publice naționale și internaționale.